

Lectio Divina segédanyag

Évközi 22. vasárnap

B év - Mk 7,1-8.14-15.21-23

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,

Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítettetek:

Nyúl Viktor - teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Egy alkalommal köré gyűltek a farizeusok néhány Jeruzsálemből való írástudóval együtt. Látták, hogy egyik-másik tanítványa tisztátalan, vagyis mosatlan kézzel eszi a kenyeret. A farizeusok és általában a zsidók ugyanis nem esznek addig, amíg meg nem mossák a kezüket könyökig, így tartják magukat a vének hagyományaihoz. És ha piacról jönnek, addig nem esznek, míg meg nem mosakszanak. S még sok más hagyományhoz is ragaszkodnak: így például a poharak, korsók, rézedények leöblítéséhez. A farizeusok és írástudók tehát megkérdezték: „Miért nem követik tanítványaid az ősök hagyományait, miért eszik tisztátalan kézzel a kenyeret?” Ezt a választ adta nekik: „Találón jövendől rólatok, képmutatók, Izajás, amikor így ír: Ez a nép ajkával tisztel, ám a szíve távol van tőlem. De hiábavalóan tisztelnek, mert tanaik, amelyeket hirdetnek, csak emberi parancsok. Az Isten parancsait nem tartjátok meg, de az emberi hagyományokhoz, a korsók és poharak megmosásához és sok ehhez hasonlóhoz ragaszkodtok.”

... Ismét magához szólította a népet. „Hallgassatok rám mindnyájan – mondta –, és értsétek meg: Kívülről semmi sem kerülhet be az emberbe, ami beszennyezhetné. Hanem ami belőle származik, az teszi az embert tisztátalanná.

... Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság. Ez a sok rossz mind belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ Et conveniunt ad eum pharisaei et quidam de scribis venientes ab Hierosolymis;

¹ Egy alkalommal köré gyűltek a farizeusok néhány Jeruzsálemből való írástudóval együtt.

¹ Ekkor köréje gyülekeztek a farizeusok, és néhány írástudó, aki Jeruzsálemből jött.

¹ Egyszer farizeusok és néhány Jeruzsálemből jött írástudó gyűlt köréje.

¹ És hozzá gyűlének a farizeusok és némelyek az írástudók közül, a kik Jeruzsálemből jöttek vala.

¹ Köréje gyűltek a farizeusok és néhányan a Jeruzsálemből jött írástudók közül,

² et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus, id est non lotis, manducare panes

² Látták, hogy egyik-másik tanítványa tisztátalan, vagyis mosatlan kézzel eszi a kenyeret.

² Ezek azt látva, hogy tanítványai közül egyesek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, morgolódtak.

² Észrevették, hogy némely tanítványa tisztátalan, azaz mosdatlan kézzel étkezik.

² És látván, hogy az ő tanítványai közül némelyek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodának.

² s látták, hogy némelyik tanítványa tisztátalan, vagyis mosdatlan kézzel eszik.

³ - pharisaei enim et omnes Iudaei, nisi pugillo lavent manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum;

³ A farizeusok és általában a zsidók ugyanis nem esznek addig, amíg meg nem mossák a kezüket könyökig, így tartják magukat a vének hagyományaihoz.

³ A farizeusok ugyanis, és általában a zsidók, hacsak kezüket egy maréknyi vízzel meg nem mossák, nem esznek, követve a régiek hagyományát.

³ A farizeusok és általában a zsidók ugyanis nem esznek anélkül, hogy az ősök hagyományához híven, előbb jól meg ne mosnák a kezüket.

³ Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelését követve, nem esznek, hanemha kezöket erősen megmossák;

³ A farizeusok és általában a zsidók ugyanis ragaszkodnak az ősök hagyományaihoz, s addig nem esznek, míg meg nem mosták a kezüket egy maréknyi vízzel,

⁴ et a foro nisi baptizentur, non comedunt; et alia multa sunt, quae acceperunt servanda: baptismata calicum et urceorum et aeramentorum et lectorum —

⁴ És ha piacról jönnek, addig nem esznek, míg meg nem mosakszanak. S még sok más hagyományhoz is ragaszkodnak: így például a poharak, korsók, rézedények leöblítéséhez.

⁴ Ha a piacról jönnek, nem esznek, amíg meg nem mosdanak; és sok egyéb dolog van, amit hagyományaik szerint meg kell tartaniuk: a poharak és korsók, a rézedények és ágyak mosását.

⁴ A piacról hozott ételt sem eszik meg, amíg meg nem hintették vízzel. Sok mást is megtartanak még hagyományuk szerint, mint például a poharak, korsók, rézedények (és ágyak) megmosását.

⁴ És piacról jövén sem esznek, ha meg nem mosakodnak; és sok egyéb is van, a minek megtartását átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és nyoszolyáknak megmosását.

⁴ s a piacról jövet addig nem esznek, míg meg nem mosakodtak. Sok egyéb más is van, amit hagyományként átvettek és őriznek, mint például a poharak, korsók, rézedények [és fekhelyek] megmosása.

⁵ et interrogant eum pharisaei et scribae: “ Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum, sed communibus manibus manducant panem? ”.

⁵ A farizeusok és írástudók tehát megkérdezték: „Miért nem követik tanítványaid az ősök hagyományait, miért eszik tisztátalan kézzel a kenyeret?”

⁵ Megkérdezték tehát őt a farizeusok és írástudók: »Miért nem élnek tanítványaid a régiek hagyománya szerint, miért esznek kenyeret közönséges kézzel?«

⁵ Erre megkérdezték tőle a farizeusok és az írástudók: „Miért nem tartják meg tanítványaid az ősök hagyományát? Miért étkeznek tisztátalan kézzel?”

⁵ Azután megkérdeék őt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a te tanítványaid nem járnak a régiek rendelete szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret?

⁵ Megkérdezték tehát tőle a farizeusok és az írástudók:

– Miért nem élnek a te tanítványaid az atyák hagyományai szerint, és miért esznek tisztátalan kézzel?

⁶ At ille dixit eis: “ Bene prophetavit Isaias de vobis hypocritis, sicut scriptum est:

“Populus hic labiis me honorat,
cor autem eorum longe est a me;

⁶ Ezt a választ adta nekik: „Találón jövendöl rólatok, képmutatók, Izajás, amikor így ír: Ez a nép ajkával tisztel, ám a szíve távol van tőlem.

⁶ Ő ezt felelte nekik: »Helyesen jövendölt rólatok Izajás, képmutatók, amint írva van:

‘Ez a nép ajkával tisztel engem,
de a szíve távol van tőlem.

⁶ Mire ő így felelt: „Ti képmutatók, találón jövendölt rólatok Izajás: Ez a nép ajkával tisztel engem, de szíve távol marad tőlem.

⁶ Ő pedig felelvén, monda nekik: Igazán jövendölt felőletek, képmutatók felől Ésaías próféta, a mint meg van írva: Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívök pedig távol van tőlem.

⁶ Így válaszolt nekik:

– Szépen prófétált rólatok Izajás, képmutatók, ahogy meg van írva: Ez a nép csak az ajkával tisztel engem, de a szíve távol van tőlem.

⁷ *in vanum autem me colunt docentes doctrinas praecepta hominum*”.

⁷ De hiábavalóan tisztelnek, mert tanaik, amelyeket hirdetnek, csak emberi parancsok.

⁷ Pedig hiába tisztelnek, ha emberi tudományt és parancsokat tanítanak’.

⁷ Hamisan tisztelnek engem, tanításuk csak emberi parancs.

⁷ Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.

⁷ Hiába tisztelnek, ha olyan tanításokat tanítanak, amelyek emberi rendelkezések.

⁸ *Relinquentes mandatum Dei tenetis traditionem hominum* ”.

⁸ Az Isten parancsait nem tartjátok meg, de az emberi hagyományokhoz, a korsók és poharak megmosásához és sok ehhez hasonlóhoz ragaszkodtok.”

⁸ Mert Isten parancsát elhagyva az emberek hagyományát tartjátok, a korsók és poharak mosását, és sok egyéb ezekhez hasonló dolgot cselekedtek.«

⁸ Isten parancsát nem tartjátok meg, de emberi hagyományokhoz, mint például korsók s poharak mosogatásához meg sok más hasonló dologhoz ragaszkodtok.”

⁸ Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféléket is cselekesztek.

⁸ Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományához ragaszkodtok.

¹⁴ *Et advocata iterum turba, dicebat illis: “ Audite me, omnes, et intellegite:*

¹⁴ *Ismét magához szólította a népet. „Hallgassatok rám mindnyájan – mondta –, és értsétek meg:*

¹⁴ *Ezután ismét magához hívta a tömeget, és azt mondta nekik: »Hallgassatok rám mindnyájan és értsétek meg:*

¹⁴ *Akkor ismét magához hívta a tömeget és azt mondta nekik: „Hallgassatok rám mindnyájan és értsétek meg:*

¹⁴ *És előszólítván az egész sokaságot, monda nekik: Hallgassatok reám mindnyájan és értsétek meg:*

¹⁴ *Ismét odahívta a sokaságot, és így szólott hozzájuk:*

– Hallgassatok rám mindnyájan, és értsétek meg!

¹⁵ *Nihil est extra hominem introiens in eum, quod possit eum coinquinare; sed quae de homine procedunt, illa sunt, quae coinquant hominem!* ”.

¹⁵ Kívülről semmi sem kerülhet be az emberbe, ami beszennyezhetné. Hanem ami belőle származik, az teszi az embert tisztátalanná.

¹⁵ Semmi, ami kívülről megy be az emberbe, nem teheti őt tisztátalanná, hanem ami az emberből kijön, az szennyezi be az embert.

¹⁵ nem az szennyezi be az embert, ami kívülről jut a szájába, hanem az szennyezi be, ami az emberből távozik.

¹⁵ Nincs semmi az emberen kívülvaló, a mi bemenvén ő belé, megfertőztethetné őt; hanem a mik belőle jönnek ki, azok fertőztetik meg az embert.

¹⁵ Nincs semmi, ami kívülről jutva az emberbe tisztátalanná tehetné; hanem ami kijön az emberből, az teszi tisztátalanná.

²¹ ab intus enim de corde hominum cogitationes malae procedunt, fornicationes, furta, homicidia,

²¹ Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság,

²¹ Mert belülről, az emberek szívéből erednek a gonosz gondolatok, házasságtörések, lopások, gyilkosságok,

²¹ A szívből származik ugyanis minden rossz gondolat, paráznaság, lopás, gyilkosság,

²¹ Mert onnan belülről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok,

²¹ Mert belülről, az ember szívéből jön elő a rossz szándék, a paráznaság, a lopás, a gyilkosság,

²² adulteria, avaritiae, nequitiae, dolus, impudicitia, oculus malus, blasphemia, superbia, stultitia:

²² házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság.

²² hűtlenség, kapzsiság, gonoszság és csalárdság, kicsapongások, irigység, káromkodás, kevélység és esztelenség.

²² házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, hamisság, kicsapongás, irigység, káromkodás, kevélység, léhaság.

²² Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmertlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:

²² a házasságtörés, a kapzsiság, a gonoszság, a csalás, a kicsapongás, az irigység, a rágalmozás, a gőg s a balgaság.

²³ omnia haec mala ab intus procedunt et coinquant hominem ”.

²³ Ez a sok rossz mind belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.

²³ Mindez a rossz belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.«

²³ Mindez a gonoszság belülről ered és tisztátalanná teszi az embert.”

²³ Mind ezek a gonoszságok belülről jönnek ki, és megfertőztetik az embert.

²³ Mindez a gonoszság belülről jön, s ezek teszik tisztátalanná az embert.

1.1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Szinoptikus párhuzamok

Mt 6,23 “De ha a szemed rossz, egész testedre sötétség borul. Ha tehát a világosság, amely benned van, sötétség, mekkora lesz maga a sötétség?”

Mt 15,1-9 “Ekkor farizeusok és írástudók keresték fel Jézust Jeruzsálemből, és megkérdezték: „Miért térnek el tanítványaid az ősök hagyományaitól? Evés előtt ugyanis nem mossák meg a kezüket.” Így felelt nekik: „Hát ti miért szegitek meg Isten parancsát hagyományotok kedvéért? Azt mondta az Isten: Tiszteld apádat és anyádat, és: Aki apját vagy anyját gyalázza, halállal lakoljon! Ti viszont ezt taníttjátok: Annak, aki azt mondja apjának vagy anyjának, hogy amivel segíthetnék rajtad, az áldozati ajándék – nem kell segítenie többé apját és anyját. Ezzel hagyományotok kedvéért kijátsszátok az Isten parancsát. Képmutatók! Találón jövendölt rólátok Izajás: Ez a nép ajkával tisztel engem, de a szíve távol van tőlem. Hamisan tisztelnek, tanításuk csak emberi parancs.”

Mt 15,10-20 "Akkor odahívta magához a népet, és így szólt hozzájuk: „Figyeljete ide és értsétek meg! Nem az szennyezi be az embert, ami a szájába kerül, hanem ami elhagyja a száját, az szennyezi be az embert.” Erre odamentek hozzá tanítványai, és megkérdezték: „Tudsz róla, hogy a farizeusok e szavak hallatára megbotránkoztak?” Így válaszolt nekik: „Tövestül kitépnek minden növényt, amelyet nem mennyei Atyám ültetett. Hagyjátok őket! Vakoknak vak vezetői! De ha vak vezet világtalant, mind a kettő gödörbe esik.” Péter megkérte: „Magyarázd meg nekünk ezt a példabeszédedet!” „Még mindig nem értitek ti sem? – kérdezte. Nem értitek, hogy ami a szájba kerül, a gyomorba jut, onnan meg a félreeső helyre? Az ellenben, ami elhagyja a száját, a szívből származik, s ez az, ami beszennyezi az embert. A szívből törnek elő a gonosz gondolatok, a gyilkosság, a házasságtörés, a kicsapongás, a lopás, a hamis tanúság, a káromlás. Ezek szennyeznek be az embert. Az, hogy mosatlan kézzel eszik, nem szennyezi be az embert.”

Mt 23,25 "Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! Tisztára mossátok a pohárnak és a tálnak a külsejét, belül azonban tele vagytok rablással és mértéktelenséggel."

Lk 11,38-39 "Amikor a farizeus látta, hogy mielőtt evett, nem mosta meg a kezét, megütközött. Az Úr azonban így szólt hozzá: „Ti farizeusok, a pohár és a tál külsejét tisztogatjátok, de belül tele vagytok kapzsisággal és gonoszsággal.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Iz 29,13 "Ezt mondja az Úr: Ez a nép csak a szájával közeledik hozzám, és csak az ajkával dicsőít, a szíve azonban távol van tőlem, úgyhogy istenfélelmük csak emberi parancs követése, amit betanultak"

Róm 1,28-29 "Nem méltatták az Istent arra, hogy megismerjék, az Isten is romlott eszükre hagyta hát őket, hogy alávaló tetteket vigyenek végbe. Tele is vannak mindenféle gonoszsággal, hitványsággal, kapzsisággal, ravaszsággal, tele irigységgel, gyilkossággal, vetélkedéssel, ármánykodással, rosszindulattal."

Kol 2,22 "Hiszen ezek mind arra valók, hogy használat közben elpusztuljanak. Csak emberi parancsok és tanítások"

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

Miért is adta Isten a Törvényt? Nem másért, minthogy az emberek a földön, földi lehetőségek között imádják Őt, megtartva előírásait, parancsait eljussanak az örök életre. Ez a cél és látásmód a zsidóságon belül más irányt vett és csupán már csak formalitássá vált, hiányzott a tartalma, csupán emberi előírásokra korlátozódott. Következésképpen tehát, már nem állt egységben a Mózes által kihirdetett Törvénnyel. Erről mondja Izajás próféta: „Ezüstöd salakká változott, borod olyan lett, mint a víz.” (Iz 1, 22). Mit készített elő a Törvény? Krisztus Urunk eljövételét. Akik megtartották valódi lelkesége szerint, és nem kiforgatva, vegyítve, önkényes értelmezéssel, azok felismerték Jézusban a Messiást, akik pedig kényük – kedvük szerint értelmezték és nem eredeti formájában, azok pedig megtagadták Krisztus Urunkat, mint Messiást és Isten Fiát. Hogyan kell megtartani helyesen? Az Úr Jézus megadja rá a választ:

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat. Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.” (Mt 22, 37 – 40). Isten az ember iránti szeretetből adta a Törvényt, csak úgy lehet megtartani, ha Isten iránti szeretetből tesszük. Ez a helyes szemlélete, mert akkor szívesen megtartjuk a parancsokat, ahogyan le van írva, mert tudjuk, hogy kiért tesszük. Ne hidd, hogy keresztényként neked nem kell parancsokat megtartanod! Az Úr Jézus megszabta az Újszövetség Törvényét, amely a tökéletes Törvény. Szeresd és féld az Istent, alakítsd hát ki magadban a helyes szemléletet, tanulmányozd Isten szavát, parancsait és váltsd tettekre.

Vö.: Lyoni Szent Ireneusz, Eretnekségek ellen, 4, 11, 4 – 12 (Ireneo di Lione, Adv. haer., 4, 11, 4-12)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

I. Jézus és a Törvény

577. Jézus a hegyi beszédet ünnepélyes figyelmeztetéssel kezdte, melyben Istentől a Sínai-hegyen az első szövetség megkötésekor adott Törvényt az Újszövetség kegyelmének fényében mutatta be:

„Ne gondoljátok, hogy megszüntetni jöttem a Törvényt vagy a prófétákat. Nem megszüntetni jöttem, hanem teljessé tenni. Bizony mondom nektek, míg ég és föld el nem múlik, egy i betű vagy egy vesszőcske sem vész el a Törvényből, hanem minden beteljesedik. Aki tehát csak egyet is eltöröl e legkisebb parancsok közül és úgy tanítja az embereket, azt igen kicsinek fogják hívni a mennyek országában. Aki viszont megtartja és tanítja őket, az nagy lesz a mennyek országában” (Mt 5,17-19).

578. Jézus, Izrael Messiása, aki a legnagyobb a mennyek országában, saját szavai szerint kötelességének tekintette, hogy beteljesítse a Törvényt hiánytalanul, a legkisebb előírásokig. De ő az egyetlen, aki azt tökéletesen meg tudta tenni (vö. Jn 8,46). A zsidók saját bevallásuk szerint soha nem tudták tökéletesen, a legkisebb parancs megszegése nélkül megtartani a Törvényt (vö. Jn 7,19; ApCsel 13,38-41; 15,10). Ezért Izrael fiai minden évben az engesztelés napján bocsánatot kérnek Istentől törvényszegéseikért. A Törvény ugyanis egyetlen egészet alkot, és amint Szent Jakab emlékeztet: „Aki minden törvényt megtart, egy ellen azonban vét, az mindegyik ellen vét” (Jak 2,10).

579. A Törvény teljes - nem csupán betű, hanem szelleme szerinti - megtartásának elvét nagyrabcsülték a farizeusok. Erre tanítván Izraelt, sok Jézus korabeli zsidót szélsőséges vallásos buzgóságra vezettek (vö. Róm 10,2). Amennyiben e buzgóság nem merült ki konkrét esetek „képmutató” boncolgatásában (vö. Mt 15,3-7; Lk 11,39-54), a népet szükségszerűen elkészítette Isten azon hallatlan beavatkozására, ami a törvény tökéletes teljesítése volt az összes bűnös helyett az egyetlen Igaz részéről (vö. Iz 53,11; Zsid 9,15).

580. A Törvény tökéletes beteljesítését senki más nem tudta megtenni, csak az isteni Törvényhozó, aki a Törvény alatt a Fiú személyében született (vö. Gal 4,4). Jézusban a Törvény már nem kőtáblákra írtan jelenik meg, hanem a Szolga „bensejében” és „szívében” (Jer 31,33), aki, mivel „igazságban hirdet ítéletet” (Iz 42,3), „a nép szövetsége” (Iz 42,6) lett. Jézus beteljesíti a Törvényt egészen odáig, hogy magára veszi „a Törvény átkát” (vö. Gal 3,13), melyet azok vontak magukra, „akik nem maradtak meg mindabban, amik írva vannak, hogy megtegyék” (vö. Gal 3,10), mivel Krisztus halála „azoknak a törvényszegéseknek megváltására történt, melyeket az első szövetségben követtek el” (Zsid 9,15).

581. A zsidók és szellemi vezetőik számára Jézus rabbinak (vö. Jn 11,28; 3,2; Mt 22,23-24.34-36.) számított. Ő maga gyakran érvelt a rabbinikus törvényértelmezés formájában (vö. Mt 12,5; 9,12; Mk 2,23-27; Lk 6,6-9; Jn 7,22-23). Ugyanakkor Jézusnak akaratlanul össze kellett ütköznie a törvénytudókkal, mert magyarázatát nem úgy adta elő, mint egy közülük; hanem „úgy tanított, mint akinek hatalma van, s nem úgy, mint írástudóik” (Mt 7,28-29). Őbenne Istennek ugyanaz az igéje, amely a Sínai-hegyen fölhangzott az írott Törvény Mózesnek ajándékozásakor, újra hallatja magát a boldogságok hegyén (vö. Mt 5,1). Ez az Ige nem eltörli, hanem beteljesíti a Törvényt, isteni módon adván végső értelmezését: „Hallottátok, hogy mondatott a régieknek (...). Én pedig mondom nektek” (Mt 5,33-34). Ő ugyanezzel az isteni tekintéllyel kárhoztatja a farizeusok egyes „emberi hagyományait” (vö. Mk 7,8), melyek érvénytelenítik Isten Igéjét (vö. Mk 7,13).

582. Ezen túlmenően: az étkezésekkel kapcsolatos tisztasági törvényt, mely a zsidók életében igen nagy szerepet játszott, Jézus beteljesítette, amikor a maga isteni értelmezésével kinyilatkoztatta e törvény „pedagógiai” értelmét (vö. Gal 3,24): „Ami kívülről kerül az emberbe, nem tudja tisztátalanná tenni, (...) - ezzel tisztának nyilvánított minden ételt. De mondta: ami kimegy az emberből, az szennyezi be az embert; mert belülről, az ember szívéből származnak a gonosz gondolatok” (Mk 7,18-21). Amikor Jézus isteni tekintéllyel adta a törvény végső értelmezését, szemben találta magát egyes törvénytudókkal, akik nem fogadták el az ő törvényt magyarázatát, noha ennek igazságát isteni jelek bizonyították (vö. Jn 5,36; 10,25.37-38; 12,37). Ez különösen érvényes a szombat kérdésére: Jézus gyakran rabbinista érveléssel (vö. Mk 2,25-27; Jn 7,22-24) mutat rá arra, hogy a szombati nyugalmat nem zavarja meg Isten (vö. Mt 12,5; Szám 28,9) vagy a felebarát szolgálata (vö. Lk 13,15-16; 14,3-4), amit az ő gyógyításai jelentenek.

II. A régi törvény

1961. Isten, a mi Teremtőnk és Megváltónk Izraelt népéül választotta és kinyilatkoztatta neki Törvényét, ily módon készítve elő Krisztus eljövételét. Mózes Törvénye számos olyan igazságot tartalmaz, melyek az értelem számára természetes úton hozzáférhetők. E törvények megerősítést és hitelesítést nyernek az Üdvösség Szövetségében.

1962. A régi törvény a kinyilatkoztatott Törvény első stádiuma. Erkölcsi előírásait tíz parancsolat foglalja össze. A Tízparancsolat parancsolatai lerakják az Isten képmására alkotott ember hivatásának alapjait; tiltják az Isten szeretetével és a felebarát szeretetével ellenkező dolgokat, és előírják azt, ami e két szeretethez lényegileg hozzátartozik. A Tízparancsolat a lelkiismeret minden ember számára fölkínált világossága, hogy Isten hívását és útjait megmutassa neki és megvédje őt a rossztól:

Isten „táblákra írta a törvényt, amit a szívekben nem olvastak”. (Szent Ágoston: *Enarratio in psalmos 57, 1: CCL 39. 708 /PL 36, 673/*)

1963. A keresztény hagyomány szerint a szent (vö. Róm 7,12), lelki (vö. Róm 7,14) és jó (vö. Róm 7,16) Törvény még tökéletlen. Mint pedagógus (vö. Gal 3,24), megmutatja, mit kell tenni, de önmagában nem rendelkezik erővel, tudniillik a Szentlélek kegyelmével, hogy az ember a törvényt meg tudja tartani. A bűn miatt, amit képtelen elvenni, a rabszolgaság törvénye marad. Szent Pál szerint a törvénynek különösen az a funkciója, hogy föltárja és kinyilvánítsa a bűnt, mely az ember szívében kialakítja „a bűnös vágy törvényét” (vö. Róm 7). Mindazonáltal a Törvény az Ország útján az első lépés marad. A választott népet és minden egyes keresztényt előkészít és fölkészít a megtérésre és az Üdvözítő Istenbe vetett hitre. Olyan tanítást ad, mely örökre, mint Isten Igéje létezik.

1964. A régi Törvény előkészület az evangéliumra. „Törvény és fegyelem volt számukra, és az eljövendők próféciaja.” (Lyoni Szent Ireneusz: *Adversus haereses 4, 15, 1: SC 100, 548 /PG 7, 1012/*) Jövendöli és előre hirdeti a bűntől való szabadulás művét, ami Krisztussal fog beteljesedni, az Újszövetséghez képeket, „előképeket” és szimbólumokat ad a Lélek szerinti élet kifejezésére; végül a bölcsességi könyvek és a próféták tanításában tökéletesedik, amely az Újszövetség és a mennyek országa felé irányítja a régi Törvényt:

„Az ószövetség idején is voltak emberek, akik telve voltak szeretettel és a Szentlélek kegyelmével, akik elsősorban a lelki és örök ígéretek beteljesedését várták. Ebből a szempontból ők már az új Törvényhez tartoznak. És viszont, az újszövetség alatt is élnek testi emberek, akik még nem érték el az új Törvény tökéletességét, s büntetéssel és bizonyos földi ígéretekkel kell rávezetni őket az erényes cselekedetekre. A régi törvény azonban, bár adta a szeretet parancsait, nem közvetítette a Szentlelket, aki által »Isten szeretete kiáradt a szívünkbe«, ahogy a Róm 5,5 mondja.” (Aquinói Szent Tamás: *Summa Theologiae I-II, 107, 1 ad 2.*)

III. Az új Törvény vagy evangéliumi Törvény

1965. Az új Törvény, más nevén az evangéliumi Törvény a földön a természetes és kinyilatkoztatott isteni Törvény tökéletes formája. Krisztus műve, és elsősorban a Hegyi Beszédben fejeződik ki. A Szentléleknek is műve és általa a szeretet belső törvényévé válik: „Izrael házával új szövetséget kötök. (...) Elméjükbe helyezem és szívükbe vésem törvényeimet; én az ő Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek” (Zsid 8,8.10 vö. Jer 31,31-34).

1966. Az új Törvény a Szentlélek kegyelme, mely a Krisztusba vetett hit által ajándékba adatik a híveknek. A szeretet által tevékeny, és az Úr beszédét használja föl arra, hogy tanítsa, mit kell tennünk, és a szentségeket, hogy közölje a teendőhöz szükséges kegyelmet:

„Ha valaki jámboran és józanul megfontolja a beszédet, amit a mi Urunk Jézus Krisztus a hegyen mondott el, miként azt a Máté szerinti evangéliumban olvassuk, úgy gondolom, megtalálja benne mindazt, ami a jó erkölcsökhöz tartozik, a keresztény élet tökéletes módját (...). Ezt azért mondtam, hogy világossá váljék: e beszéd a keresztény életet formáló összes törvény tökéletessége.” (Szent Ágoston: *De sermone Domini in monte 1, 1, 1: CCL 35, 1-2 /PL 34, 1229-1231/*)

1967. Az evangéliumi Törvény a régi Törvényt beteljesíti (vö. Mt 5,17-19), bevégzi, fölülmúlja és tökéletesíti. A boldogságokban beteljesíti az isteni ígéretekkel azáltal, hogy fölemeli és „a

mennyek országára” irányítja azokat. A szegényekhez, az alázatosakhoz, a megtörttekhez, a tisztaszívűekhez, a Krisztus miatt üldözöttekhez fordul, akik készségesek hittel fogadni ezt az új reményt, és így mutatja meg az Ország előre nem látott útjait.

1968. Az evangéliumi Törvény beteljesíti a Törvény parancsolatait. Az Úr beszéde nem oldja föl és nem fokozza le a régi Törvény erkölcsi előírásait, hanem előhossa rejtett erőiket és új igényeket fakaszt belőlük: kinyilatkoztatja teljes isteni és emberi igazságukat. Nem ad hozzá új, külső parancsolatokat, hanem a cselekedetek gyökerét újítja meg, a szívet, ahol az ember választ tiszta és tisztátalan között (vö. Mt 15,18-19), ahol a hit, a remény, a szeretet és velük a többi erény formálódik. Így az evangélium a mennyei Atya tökéletességének követésével tökéletesíti a Törvényt (vö. Mt 5,48), isteni nagylelkűséggel megbocsátva az ellenségeknek és imádkozva az üldözöktől (vö. Mt 5,44).

1969. De az új Törvény gyakorolja a vallásosság cselekedeteit: az alamizsnát, az imádságot, a böjtöt az Atya kedvéért, „aki a rejtekben is lát”, másként, mint akik azt kívánják, hogy „lássák őket az emberek” (vö. Mt 6,1-6; 16-18). Imádsága a Miatyánk (vö. Mt 6,9-13).

1970. Az Evangéliumi törvény magában foglalja a határozott választást „a két út” között (vö. Mt 7,13-14) és az Úr szavainak megvalósítását (vö. Mt 7,21-27). Összefoglalása az arany szabály: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük. Ez a törvény és a próféták.” (Mt 7,12)

Az egész evangéliumi törvény benne foglaltatik Jézus új parancsában (vö. Jn 13,34), hogy úgy szeressük egymást, ahogyan ő szeretett minket (vö. Jn 15,12).

1971. Az Úr beszédéhez hozzá kell kapcsolni az apostoli tanítások erkölcsi katekéziséét, mint például Róm 12-15; 1Kor 12-13; Kol 3-4; Ef 4-6 stb. Ez az oktatás az Úr tanítását az apostolok tekintélyével közvetíti, főként azoknak az erényeknek a bemutatásával, melyek a Krisztusba vetett hitből fakadnak és életüket a Szentlélek legfőbb adományából, a szeretetből kapják. „Szeressetek tettetés nélkül (...). A testvéri szeretetben legyetek gyöngédek egymáshoz (...), a reményben legyetek derűsek, a nyomorúságban béketűrők, az imádságban állhatatosak. Segítsetek a szenteken, ha szükségben vannak, gyakoroljátok a vendégszeretetet.” (Róm 12,9-13) Ez a katekézis arra is tanít, hogy a konkrét lelkiismereti eseteket a Krisztussal és az Egyházzal való kapcsolatunk fényében vizsgáljuk (vö. Róm 14; 1Kor 5-10).

1972. Az új Törvény a szeretet törvénye, mert inkább a Szentlélek által belénk árasztott szeretet, mint a félelem készlet cselekvésre bennünket; a kegyelem törvénye, mert a hit és a szentségek révén adja a kegyelem erejét a cselekvéshez; a szabadság törvénye (vö. Jak 1,25; 2,12), mert megszabadít a régi Törvény rituális és jogi előírásaitól; megtanít arra, hogy a szeretet hatására önként cselekedjünk, s végül a szolgai állapotból, melyben „a szolga nem tudja, mit tesz az ura”, Krisztus barátjává emel, „mert mindent tudtul adtam nektek, amit az én Atyámtól hallottam” (Jn 15,15); sőt az öröklő fiú állapotába helyez (vö. Gal 4,1-7.21-31; Róm 8,15-17).

1973. A parancsolatok mellett az új Törvény felöleli az evangéliumi tanácsokat is. A hagyományos megkülönböztetés Isten parancsai és az evangéliumi tanácsok között a szeretet, a keresztény élet tökéletességéhez való viszonyukon alapszik. A parancsok célja, hogy kizárjanak mindent, ami összeegyeztethetetlen a szeretettel. A tanácsok célja, hogy távol tartsák mindazt, ami nem ellentétes ugyan a szeretettel, de akadályozhatja fejlődését (vö. Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae I-II, 184, 3).

1974. Az evangéliumi tanácsok az ajándékozással soha meg nem elégedő szeretet élő teljességét fejezik ki. Ennek indító erejéről tanúskodnak és lelki serénységünket serkentik. Az új Törvény tökéletessége lényegében az Isten és felebarát iránti szeretet parancsában áll. A tanácsok megmutatják a rövidebb utakat, a hatékonyabb eszközöket, és mindenkinek saját hivatásának megfelelően kell gyakorolnia őket:

„(Isten) nem akarja, hogy mindenki minden tanácsot betartson, hanem csak azokat, melyek a személyeknek, az időknek, az alkalmaknak és az erőknek megfelelőek, amint a szeretet megköveteli; mert a szeretet mint minden erény, minden parancs, minden tanács, egyszóval valamennyi keresztény törvény és cselekedet királynője szabja meg mindenkinek a maga helyét, rendjét, idejét és értékét.” (Szalézi Szent Ferenc: *Traité de l’amour de Dieu* 8, 6: Oeuvres 5. köt. /Annecy, 1894/, 75.)

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Veritatis splendor

II. János Pál pápa enciklikája a Katolikus Egyház minden püspökének az Egyház erkölcstanának néhány alapvető kérdéséről

vö. Mk 7,20-21

77. Az említett elméletek annak érdekében, hogy a helyes erkölcsi döntéshez értelmes támpontokat adjanak, az emberi cselekedet *szándékát* és *következményeit* veszik számításba. Kétségtelenül nagyra kell értékelni mind a szándékot – miként ezt Jézus különös erővel hangsúlyozza az írástudókkal és farizeusokkal ellentétben, akik bizonyos külső cselekedeteket kínos pontossággal előírtak, de figyelmen kívül hagyták a szívet (vö. Mk 7,20-21; Mt 15,19) –, mind a következményeket, a konkrét cselekedet által elért jókat és elkerült rosszakat. De a következmények és a szándék nem elegendő egy konkrét választáserkölcsi minőségének értékeléséhez. Egy cselekvés előre látható jó és rossz következményeinek mérlegelése nem megfelelő módszer annak meghatározásához, hogy egy konkrét cselekvés választása „fajtája szerint” vagy „önmagában” erkölcsileg jó-e vagy rossz, megengedett-e vagy tiltott? Az előre látható következmények a cselekedetnek azon körülményei közé tartoznak, melyek módosíthatják egy rossz cselekedet súlyosságát, de erkölcsi fajtáját nem tudják megváltoztatni, azaz jóvá nem tudják tenni.

Egyébként mindenki ismeri a nehézségeit, jobban mondva a lehetetlenségét annak, hogy a saját cselekedet minden jó és rossz – erkölcs előttinek nevezett – következményét értékeljük: egy kimerítő, értelmes számítás lehetetlen. Akkor miként volna lehetséges az arányokat megállapítani, melyek egy csak homályos ismérvekre támaszkodó értékelés függvényei? És hogyan lehetne igazolni egy abszolút kötelezettséget ennyire vitatható számítások alapján?

Ferenc pápa: Üzenet a 30. ifjúsági világnapra

„Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent” (Mt 5,8)

Mk 7,15.21-22

2. Boldogok a tiszta szívűek...

Most próbáljuk meg mélyebben megérteni, hogy ez a boldogság miként függ össze a szív tisztaságával. Mindenekelőtt meg kell értenünk a szív szó jelentését a Bibliában. A zsidó kultúrában a szív az emberi személy érzelmeinek, a gondolatainak, a szándékainak középpontja. Ha a Biblia azt tanítja, hogy Isten nem a külsőségeket nézi, hanem az ember szívét (vö. 1 Sám 16,7), akkor kijelenthetjük, hogy mi is a szívünkben kiindulva tudjuk meglátni az Istent. Ez azért van így, mivel a szív foglalja magában az embert a maga teljességében, mint testet és lelket, szeretetre és a szeretet elfogadására való képességével.

Ami a „tisztá” fogalmát illeti, az a görög szó, amelyet Máté evangélista ennek megjelölésére használ, a „katharosz”, amelynek alapvető jelentése megtisztított, tiszta, szennytől mentes. Az Evangéliumban azt látjuk, hogy Jézus elveti a rituális tisztaságnak azt a felfogását, amely a külsőséghez kötődött és megtiltott minden kapcsolatot a tisztátalannak tartott dolgokkal vagy személyekkel (köztük a leprásokkal és az idegenekkel). Azoknak a farizeusoknak, akik számos más korabeli zsidóhoz hasonlóan nem ettek anélkül, hogy ne végezték volna el a rituális mosdást és a számos hagyományos cselekményt a tárgyak leöblítése körül, Jézus kategorikusan kijelenti: „Kívülről semmi sem kerülhet be az emberbe, ami beszennyezhetné. Hanem ami belőle származik, az teszi az embert tisztátalanná. Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság” (Mk 7,15.21-22).

Miben áll fenn tehát a boldogság, amely a tiszta szívből származik? Ha abból a felsorolásból indulunk ki, amelyet Jézus ad azokról a rossz dolgokról, amelyek tisztátalanná teszik az embert, azt vesszük észre, hogy ezek főként a kapcsolatainkat érintő kérdések. Mindnyájunknak meg kell tanulnia felismernie, hogy mik azok a dolgok, amelyek „beszennyezhetik” a szívét. Ki kell alakítanunk magunkban az őszinte és érzékeny lelkiismeretet, „hogy felismerje, mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (Róm 12,2). Ha egészséges odafigyelésre van szükségünk ahhoz, hogy megőrizzük a teremtett világot, a levegőt, a vizet, a táplálékunk tisztaságát, mennyivel inkább kell figyelni arra, hogy tisztán őrizzük meg azt, ami a legértékesebb a számunkra: a szívünket és a kapcsolatainkat. Ez a „humán ökológia” segíthet bennünket abban, hogy belélegezzük a szép dolgokat, az igazi szeretetet, a szentség tiszta levegőjét.

Egy ízben feltettem nektek a kérdést: Hol van a kincsetek? Milyen kincsre alapozzátok szíveteket? (vö. Interjú belga fiatalokkal, 2014. március 31.) Igen, a szívünk kapaszkodhat hamis vagy valódi értékekhez, rátalálhat hiteles nyughelyre, ám az is lehet, hogy elszunnyad, ellustul és eltompul. A legnagyobb kincs, amit az életünkben birtokolhatunk, az a kapcsolatunk Istennel. Meg vagytok erről győződve? Tudatában vagytok, milyen felbecsülhetetlen értéke van a személyeteknek Isten szemében? Tudjátok, hogy Isten feltétel nélküli módon szeret és elfogad Benneteket úgy, ahogy vagytok? Ha ezt nem vesszük figyelembe, az ember megoldhatatlan rejtélyé válik, mivel csak az ad értelmet életünknek, ha tudjuk: Isten fenntartások nélkül szeret bennünket. Emlékezték Jézus párbeszédére a gazdag ifjúval (vö. Mk 10,17-22)? Márk evangélista megjegyzi, hogy Jézus rátekintett és megszerette őt (vö. 10,21), felszólította, hogy kövesse őt, hogy megtalálja a valódi kincset. Azt kívánom

nektek, kedves fiatalok, hogy Krisztusnak ez a szereteteli tekintete kíséren el benneteket végig életek során.

A fiatalság az az időszak, amikor kibomlik a szívetekben rejlő nagy érzelmi gazdagság, az igaz, szép és nagy szeretet iránti vágy. Mekkora erő rejlik abban, hogy képesek vagyunk szeretni és szeretetet elfogadni! Ne engedjétek meg, hogy ezt a hatalmas értéket meghamisítsák, lerombolják, elcsúfítsák benneteket. Ez akkor következik be, ha kapcsolatainkba beférkőzik a másik ember eszközzé silányítása, saját önző céljaink szerint való kihasználása, olykor csak a pusztá gyönyörszerzés érdekében. Az emberi szív megsérül és szomorúvá válik, ha ezt tapasztalja. Arra kérlek benneteket: ne féljétek az igazi szeretettől, attól, amelyre Jézus tanít bennünket, és amelyet így ír le Szent Pál: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel. S a szeretet nem szűnik meg soha” (1Kor 13,4-8).

Amikor arra hívlak benneteket, hogy fedezzétek fel újra az ember szeretetre szóló meghívásának szépségét, arra is buzdítalak titeket, hogy álljatok ellen a széles körben elterjedt irányzatnak, amely a szeretetet banálissá teszi, főként azzal, hogy leszűkíti a pusztá szexualitásra, megfosztva a szeretet fogalmát alapvető velejáróitól: a szépségtől, a közösségtől, a hűségtől és a felelősségtől. Kedves fiatalok, „az ideiglenesség és viszonylagosság mai kultúrájában sokan azt hirdetik, hogy a fontos a pillanat 'kiélvezése', nem éri meg egész életünkre elkötelezettséget vállalnunk, végleges, 'örökre szóló' döntéseket hoznunk, hiszen nem tudjuk, mit tartogat a holnap. Én viszont arra kérlek titeket, hogy legyetek forradalmárok, hogy merjétek szemben haladni az árral. Igen, azt kérem, hogy ebben szegüljétek szembe az ideiglenesség kultúrájával, amely végeredményben azt hiszi, nem is vagytok képesek felelősséget vállalni magatokra, nem vagytok képesek igazán szeretni. Én bízom benneteket, fiatalok, és imádkozom értetek. Legyen hozzá bátorságotok, hogy szembeforduljatok az árral. Legyen bátorságotok boldognak lenni” (Találkozó a riói IVT önkénteseivel, 2013. július 28).

Ti, fiatalok, derék felfedezői vagytok! Ha belevetitek magatokat az Egyház gazdag tanításának a felfedezésébe, meglátjátok, hogy a kereszténység nem a tiltások sorozatát jelenti, amely a boldogságotok elfojtására irányul, hanem olyan élet-tervet ad, amely képes magával sodorni a szíveteket!

Ferenc pápa: Üzenet a béke 50. világnapjára

A békét szolgáló cselekvés stílusa: az erőszakmentesség

Mk 7,21

A Jó Hír

3. Jézus is erőszakos korban élt. Ő azt tanította, hogy a csatamező, ahol az erőszak és a béke megküzd egymással, az ember szíve: „Mert belülről, az emberek szívéből erednek a gonosz gondolatok” (Mk 7,21). Ám Krisztus üzenete e valósággal szemben radikálisan pozitív választ fogalmaz meg: fáradhatatlanul hirdette Isten feltétel nélküli szeretetét, aki elfogad minket és megbocsát nekünk, és azt tanította tanítványainak, hogy szeressék ellenségeiket (vö. Mt 5,44),

tartsák oda a másik orcájukat is (vö. Mt 5,39). Amikor megakadályozta, hogy vádlói megkövezzék a házasságtörő asszonyt (vö. Jn 8,1-11) és amikor a halála előtti estén felszólította Pétert, hogy helyezze vissza hüvelyébe kardját (vö. Mt 26,52), Jézus felvázolta számunkra az erőszakmentesség útját, amin ő végighaladt egészen a keresztfáig. Ezáltal megvalósította a békét és lerombolta az ellenségeskedést (vö. Ef 2,14-16). Ezért az, aki befogadja Jézus Jó Hírét, képes felismerni az erőszakot, amit önmagában hordoz és engedi Istennek, hogy irgalmával meggyógyítsa őt, s így maga is a kibékülés eszközévé válik, Assisi Szent Ferenc buzdításának megfelelően: „Amint ajkatokkal hirdetitek a békét, hasonló módon, sőt még nagyobb mértékben szívetekben is szülessék az meg”.¹

Ha Jézus valódi tanítványai akarunk lenni ma, ez azt is jelenti, hogy csatlakozunk az erőszakmentességre történő felszólításához. Ez a felszólítás – ahogy ezt elődöm, XVI. Benedek pápa megállapította – „realisztikus, mivel számot vet azzal, hogy a világban túl sok az erőszak, túl sok az igazságtalanság és ezért ezt a helyzetet nem lehet másképpen feloldani, mint még több szeretettel és még több jósággal. Ez a 'még több' Istentől jön”.² Nagy erővel fűzte még ehhez a következő szavakat: „Az erőszakmentesség a keresztények számára nem csupán taktikus viselkedés, hanem a személy létezmódja, annak az embernek a magatartása, aki annyira meg van győződve Isten szeretetéről és hatalmáról, hogy nem fél szembeszegülni a rosszal a szeretet és az igazság pusztá fegyverével. Az ellenségszeretet a 'keresztény forradalom' lényegét alkotja”.³ A 'Szeressétek ellenségeiteket!' (vö. Lk 6,27) evangéliumi felszólítást méltán nevezhetjük a „keresztény erőszakmentesség Magna Chartájának”: a lényege nem abban áll, hogy „megadjuk magunkat a gonosznak [...], hanem abban, hogy a rosszra jóval válaszolunk (vö. Róm 12,17-21), megtörve ezáltal az igazságtalanság láncolatát”.⁴

2.3. Pedagógiai vonal:

2.3.1. Tantörténetek

„Képmutatók! Találóa jövendölt rólatok Izajás, amint írva van: »Ez a nép ajkával tisztel engem, ám a szíve távol van tőlem. Hamisan tisztelnek, olyan tanokat tanítván, amelyek csak emberi parancsok.« Az Isten parancsait nem tartjátok meg, de az emberi hagyományokhoz ragaszkodtok.” (Mk 7,6-9)

Ki a bűnös?

Tíz földműves együtt indult a mezőre dolgozni. Vihar lepte meg őket. Tépdeste a fák koronáit, a kerteket, a szántóföldet meg teljesen letarolta. A cikázó villámcsapások és a jégeső viharos verése ellen egy dűledező templomba menekültek. A villámcsapások hangja egyre erősödött, a korhadt gerendák recsegték. Attól tartottak, hogy rájuk szakad a mennyezet. A földművesek méltatlankodva zúgolódtak, hogy biztosan van közöttük egy nagy bűnös. Az ő méltatlan viselkedésének a

¹ „A három társ legendája”: Ferences Források, 1469.

² Úr angyala imádság, 2007. február 18.

³ Uo.

⁴ Uo.

következménye az égi háború. Féltek, hogy a gyakori villámcsapások áldozatai lesznek valamennyien.

- Meg kell találnunk a bűnöst – javasolták, és túl kell adni rajta.

- Akasszuk ki kalapjainkat a templom körüli kerítésre. Akinek kalapját előbb viszi el a szél, az lesz a bűnös és átengedjük sorsának.

Megegyeztek a javaslatban. Nagy nehezen kinyitották a templom ajtaját és a tíz szalmakalapot a kerítésre akasztották.

A szél egyet azonnal elkapott. Kegyetlenül és határozottan kidobták a kalap tulajdonosát is. A szerencsétlen ember kétrét görnyedt a nagy szélben és alig tudott lábon maradni. Csupán pár lépést haladt előre a nagy viharban, amikor óriási dörgést hallott: a templomba becsapott a villám. Porrá égett az épület és a bennlévők.

Forrás: www.bacsipisti.eoldal.hu/cikkek/tanulsagos-tortenetek--versek/ki-a-bunos-.html

„Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység, léhaság. Ez a sok rossz mind belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.” (Mk 7,21-24)

A kígyó ígérete

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy indián fiú, akit egy hónapra kiküldtek az erdőbe, mert ez a próba hozzátartozott a törzsi beavatáshoz. Ez idő alatt vigyáznia kellett magára, meg kellett védenie magát, és elegendő élelmet kellett találnia a túléléshez.

Néhány napig rendben is ment minden, egészen addig, amíg egy olyan helyre nem ért, ahol szemmel láthatóan nem volt túl sok ehető dolog. A fiú ennivalót keresve

tovább vándorolt, de ahogy teltek-múltak a napok, az csak egyre kevesebb lett. Már nagyon éhes volt, amikor egy nagy hegyhez ért. Amint felfelé haladt rajta, egyszer csak egy csörgőkígyó siklott az útjába. A kígyó megszólalt:

- Kedves fiú, eltévedtem itt a hegyekben, és nem találok a lefelé vezető ösvényt. Tudom, hogy te ismered az utat. Szépen kérlek, vigyél le innét! Különben biztosan elpusztulok idefenn.

A fiú azt válaszolta:

- Ismerlek téged. Te a csörgőkígyó vagy. Egyetlen marásoddal megölhetsz!

A kígyó tovább próbálkozott:

- Kedves fiú, nagyon éhesnek tűnsz.

- Napok óta nem ettem - ismerte el a fiú.

- Ha megmutatod a hegyről levezető utat, megmutatom, hogy hol találsz ennivalót. Terített asztalhoz vezetlek, és táncolok neked.

A fiú hallgatott, a kígyó pedig táncolt neki egy kicsit. Aztán megszólalt a kígyó:

- Ugye szép vagyok, ha táncolok?

- Szép vagy, ha táncolsz, de tudom, mit tehetsz velem. Megmarhatsz és megölhetsz.

- Megígérem, hogy ha leviszel a hegyről, megmutatom neked az ételt, és nem bánthatlak - felelte a kígyó.

- Megígéred?

- Hát persze.

A fiú levezette a kígyót a hegy lábához, és a kígyó, ígéretéhez híven, megmutatta, hol van az élelem. Olyan lakomát terített a fiú elé, hogy az úgy érezte magát, mint egy király. A kígyó ezután táncba kezdett a fiú előtt, a fiú meg táncolt a kígyóval. Egy szempillantásnál is rövidebb idő alatt a kígyó a fiúra támadt, rárontott, és megmarta. A fiú a földre esett, és felkiáltott a fájdalomtól. Könnyek és jajkiáltások közepette a szemére hányta a kígyónak:

- Megígérted! Megígérted, hogy nem marsz meg!

A kígyó mosolygott, és így felelt:

- Amikor lehoztál, azt mondtad, hogy ismeresz engem.

A világ csörgőkígyója, melyet akár a sátánnak is nevezhetünk, mindig olyan dolgokat ígér, amiket nem tud megtartani. Az élvezetek és a gazdagság, testi örömök ígérete is olyan álmokkal hiteget, amelyekben nem tudunk megálljt parancsolni vágyainknak. A világ tele van üres ígéretekkel, tele van előre gyártott megoldásokkal és könnyű utakkal. De egyik előre gyártott megoldás sem hozza meg azt a beteljesülést és boldogságot, amire mindennél jobban vágyunk. Egyik könnyű út sem vezet az életre, hanem inkább kiégésre, csalódásra és pusztulásra...

"A szűk kapun menjetek be! Tágas a kapu és széles az út, amely a romlásba visz - sokan bemennek rajta. Szűk a kapu és keskeny az út, amely az életre vezet - kevesen vannak, akik megtalálják."
Mt 7.13-14

Forrás: <http://havannacsoport.hu/index.php/tanulsagos-tortenetek/a-kigyo-igerete>

Olvass tovább: Lectio Divina, A év, Nagyböjt 1. Vasárnapja

https://issuu.com/dioecesisquinqueecclesiensis/docs/16-aev_nagybojt_1_vasarnap

Vékey Tamás – Jézus nálad is zörget

Egy festőművész befejezte azt a festményt, amelyen dolgozott. János Jelenéseinek könyvéből azt a jelenetet ábrázolta, amikor Krisztus így szól: „Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek” (3,20).

A festő kislánya megszólalt:

- Egy dolgot nem jól festettél. Kívül az ajtón nincs kilincs. Hiszen így az Úr Jézus nem is tud bemenni!

- Csak akkor mehet be – magyarázta az apja –, ha belülről kinyitják az ajtót, és ha Őt behívják. Ezért hagytam el a külső kilincset. Hiszen olvashatjuk: „Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek.”

2.3.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Kovács Bettina - A keresztfá

Kereszt- talán nekünk semmit sem jelent,
De Isten fia a kereszten hordozott el mindent.
Ott volt minden a fán,
Jézus ártatlan vállalán.

Ott volt a sok hazugság, hűtlenség, csalás,
A szeretetlenség, gyűlölet, harag, lopás.
Mi ezeket el sem tudjuk képzelni,
S ezt mind Jézusnak kellett elvinni.

A keresztn nagyon nehéz volt,
De Jézus a legvégsőkig harcolt.
Nem adta fel és küzdött,
Mert imában nagyon sok időt töltött.

Urát csak arra kérte,
Múljon el tőle a pohár, ha lehetne.
De inkább legyen meg Isten akarata,
Bármilyen jött, Ő elfogadta.

És eljött az óra,
Amikor a rémálom vált valóra.
Jézust felfeszítették a fára,
De valójában mi ítéltük Őt halálra.

Lehet, hogy bele sem gondolunk,
Hogy ennek az oka igenis mi vagyunk.
Csak éljük nyugodtan az életünket,
Mert egyszer valaki azt mondta: Elvégeztetett.

Bátran nézz a keresztfára,
Nézz Isten szenvedő fiára.
De ne légy szomorú, mert felment a Mennybe,
Az Ő Ura szent és örök dicsőségébe.

Forrás: https://keresztenyversek.blog.hu/2017/06/03/a_keresztf

Kovács Bettina - Szabadság Krisztusban

Milyen más lenne az élet, ha nem lennének szabályok,
Ha mindenki azt csinálna amit akar, mert nem lennének határok.
Ha nem lenne törvény és szabadok lennénk,
Ó, akkor mennyire másképpen élnénk.

A harag és gyűlölet uralkodna,
Senki senkivel sem barátkozna.
Mindenkit az önző érdek vezérelne,
A helyes döntésekben senki sem mérlegelne.

A vizsoly és vádaskodás,
A bántalmazás és szitkozódás,
A kegyetlenség mutatkozna meg,
Képzeld, ha ezek jellemeznének minket.

De van egy Isten az égben,
Van egy gyönyörű fény a sötét éjben.
S mindig figyelmeztet,
Hogy nem győzhet más, csak a szeretet.

Hát ez az igazi szabadság,
Szóljon most ezért hála imádság.
Mert Ő a mi vezérünk,
S nélküle semmit sem érünk.

Miatta értékes emberek vagyunk,
Mert Tőle csak szeretetet kapunk.
S ha kapunk, akkor adni is tudunk,
Csak így lesz boldog a mi utunk.

Krisztusban nyertünk szabadságot,
Általa ismertük meg az igazságot.
Mefogva kezét tartsunk a Menny felé,
És örömmel szabadon álljunk majd az Úr elé.

Forrás: https://keresztenyversek.blog.hu/2018/03/29/szabadsag_krisztusban

Túrmezei Erzsébet - A Forráshoz

"Te nemcsak olyan forrás vagy, amelyik engedi magát megtalálni. Te az a forrás vagy, amelyik maga indul el megkeresni a szomjazókat."
Sören Kierkegaard

Tiszta- bővizű csodálatos Forrás,
keresd tovább a szomjasakat!
Látod, mennyien vannak!
Posvány vizével oltják szomjúságuk.

Szomjaznak, életre, szeretetre,
irgalomra és bocsánatra, jóságra, igazságra, örömrre, igazi szabadságra.
Szomjazók számlálhatatlan serege!
Mi lesz velük, ha rád nem találnak?!

Milyen felfoghatatlan, ahogy elindulsz megkeresni őket,
ahogy szüntelen útban vagy feléjük, meg se várva, hogy ők keressenek!
Milyen csodálatos titok!

Boldog, akit már megtaláltál,
s nem posványok mérgező vizét issza!
Ahogy ígérted,
nem szomjazik soha többé, és belsejéből szeretet, öröm, irgalom, jóság: élő víz fakad.

Krisztus-forrás, te áldott, drága, tiszta,
keresd tovább a szomjasakat!

Forrás: <http://erdelyikeresztynetwork.hu/blog/erdelyi-keresztynyek-hatarok-nelkul-hirei/keresztény-versek-tortenetek>

Bodás János: Elveszíthetetlen öröm

Nem igaz, hogy az élet rút, kegyetlen,
sok öröm van, elveszíthetetlen.
Van öröm, amely mindörökre tart,
nem árt neki szó, se tűz, se kard,
se fagy, se szélvész, átok vagy nyomor,
mitől a világ oly sokszor komor.

Van öröm, amely soha nem apad,
s ez az öröm: add másoknak magad!

Míg élsz, magadat mindig adhatod.
Adj szót, vigaszt, ha van falatot,
derűt, tudást, vagy békítő kezet,
mindez Tiéd! Vessd másba s nézheted,
hogyan nő vetésed, hozva dús kalászt,
s meggazdagítva lelked asztalát.

Csoda történik: minél többet adsz,
Te magad annál gazdagabb maradsz.

Forrás: <https://misszio.freewb.hu/versek/>

2.4. Kérdések az evangéliumhoz

Hogyan tartom meg Krisztus Törvényét?

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Urunk, erősséges szent Istenünk, te vagy a legfőbb jó és minden jónak forrása. Önts szívünkbe irántad való szeretetet, és növeld bennünk a vallásos lelkiületet. Kérünk, gyarapítsd és atyai gondviseléssel őrizd meg lelkünkben kegyelmi ajándékaidat. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké.

4. Condivisio – megosztás

4.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

Krisztus Urunk tökéletessé tette a Törvényt.

5. Actio, operáció – tettekre váltás

5.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

helyes szemléletet alakítsak ki az Újszövetség Törvényének megtartásában.